

Rada
Evropské unie

Brusel 19. listopadu 2019
(OR. en)

14055/1/19
REV 1

COMPET 736
MI 786
IND 289

POZNÁMKA

Odesílatel: Předsednictví

Příjemce: Výbor stálých zástupců / Rada

Č. předchozího dokumentu: 14055/19

Předmět: Vnější rozměr evropské konkurenceschopnosti

Delegace naleznou v příloze poznámku předsednictví o vnějším rozměru evropské konkurenceschopnosti s ohledem na zasedání Rady pro konkurenceschopnost konající se dne 28. listopadu 2019.

Vnější rozměr konkurenceschopnosti EU

Rada pro konkurenceschopnost (vnitřní trh a průmysl)

28. listopadu 2019

1. EU jakožto globálně propojená ekonomika a největší oblast volného obchodu na světě čelí nebývalému množství nových výzev a megatrendů - od zpomalení celosvětového obchodu až po narušení digitální ekonomiky a změnu klimatu. Vzhledem k nedávným změnám v dynamice velmocí se vztahy EU s ostatními hlavními obchodními bloky, zejména s Čínou a Spojenými státy, staly složitějšími. EU by se měla účinně zabývat zejména problémem absence rovných podmínek.
2. Hlavními předpoklady udržitelného růstu a konkurenceschopnosti Evropy je možnost evropských průmyslových odvětví a podniků úspěšně konkurovat na světových trzích a jejich přístup ke globálním hodnotovým řetězcům. Měli bychom proto zajistit, aby Evropa zaujala vedoucí postavení na poli budoucích technologií, inovací a udržitelnosti, což do budoucna poslouží také strategické autonomii. To rovněž znamená, že se průmyslová odvětví a podniky musí chovat odpovědně z environmentálního a sociálního hlediska.
3. Vnější konkurenceschopnost Evropy souvisí se dvěma aspekty. Za prvé musíme zajistit konkurenční domácí trhy, schopnost inovovat, dostatečné dovednosti, rovné podmínky na evropských trzích a podnikatelské prostředí, které bude příznivé pro to, aby se podniky rozvíjely a přitahovaly investice. Tyto předpoklady úzce souvisejí s evropskou politikou růstu a vizemi představenými v dokumentu finského předsednictví: *Vize pro udržitelný růst*. Za druhé je zásadní, abychom pro evropská průmyslová odvětví a podniky byli schopni zajistit rovné podmínky na celosvětové úrovni.

4. Tento dokument se zaměřuje především na druhý aspekt vnější konkurenceschopnosti EU, tj. na zajištění rovných podmínek v celosvětovém měřítku s cílem umožnit evropským průmyslovým odvětvím a podnikům, včetně malých a středních podniků, aby měly přístup na globální trhy, maximalizovaly tvorbu hodnot, jakož i podporovaly vznik a rozvoj hodnotových řetězců a jejich začlenění do globálních hodnotových sítí.
5. Rovné podmínky na světových trzích jsou silně ovlivněny těmito megatrendy:
 - změna klimatu a přechod na klimaticky neutrální ekonomiku,
 - digitalizace a nové technologie, jakož i jejich dopad na rovné podmínky, zejména v ekonomice on-line platform,
 - postupy narušující trh ze strany třetích zemí, které poskytují vlastním společnostem nespravedlivé výhody, jako je státní podpora a omezování přístupu zahraničních společností na trh.

Změna klimatu a přechod na klimaticky neutrální ekonomiku

6. Změna klimatu má zásadní dopad na globální ekonomiku. Je to výzva, ale měla by být rovněž vnímána jako příležitost z hlediska globální konkurenceschopnosti pro Evropu. Ti, kteří zareagují nejrychleji, získají v mnoha případech výhodu při formování a rozdělení si rychle se rozvíjejícího trhu. EU by proto měla vypracovat komplexní a konzistentní plán, jak na trzích v souvislosti s přechodem na klimaticky neutrální ekonomiku zaujmout včasnou a vedoucí úlohu.
7. V blízké budoucnosti bude po inovativních technologiích a řešeních neutrálních z hlediska změny klimatu na světových trzích vysoká poptávka. Evropa by měla být první, kdo tyto technologie zavede, a současně by měla vynaložit veškeré úsilí na vytvoření evropských standardů, které trh přijme jako standardy celosvětové. Toto úsilí by mělo být podpořeno soukromými a veřejnými investicemi do inovací a technologií, jakož i progresivními předpisy a standardy. To by otevřelo cestu k sociálně a ekonomicky schůdnému a spravedlivému přechodu, jenž vytváří konkurenční výhodu pro evropský ekologický průmysl.

Digitalizace a nové technologie a jejich dopad na rovné podmínky, zejména na trhu on-line platforem

8. Aby EU zvýšila svou produktivitu a konkurenceschopnost na světových trzích, je zapotřebí, aby v oblasti rozvoje digitální ekonomiky zaujala vedoucí postavení. To však není jednoduché, protože ostatní hlavní obchodní bloky EU v mnoha oblastech podnikání předstihují, a to v oblasti vývoje, a zejména uvádění na trh několika klíčových digitálních technologií a řešení.
9. To platí zejména pro ekonomiku on-line platforem, neboť globálním i evropským trhům dominuje malý počet neevropských platformových společností. Jejich výjimečně silné postavení na trhu je do značné míry založeno na jejich schopnosti shromažďovat, kombinovat a spravovat velké množství dat tak, že jsou podnikům a spotřebitelům schopny nabízet zcela nové typy služeb. Vzniká tak cyklus, jehož prostřednictvím se tyto velké platformové společnosti stávají stále dominantnějšími, přičemž přístup konkurentů na trh může být ztížen nebo dokonce omezen, nebo se v něm činnosti jiných podniků v řadě odvětví mohou stát silně závislými na chování těchto velkých on-line platforem.
10. V této souvislosti je nanejvýš důležité, aby EU byla schopna zasáhnout v případě škodlivého chování velkých společností on-line platforem, pokud působí na evropských trzích. Měli bychom dále mapovat různé kroky politiky, které mohou přispět k řešení této otázky, a zda tyto stávající nástroje politiky jsou vhodné pro daný účel. Pravidla hospodářské soutěže se například ukázala jako účinná a mocná při kontrole tržního chování dominantních firem nebo při zakazování fúzí poškozujících hospodářskou soutěž na evropském trhu. Je třeba dále posoudit, zda je prosazování pravidel EU v oblasti hospodářské soutěže samo o sobě dostačující pro řešení problémů týkajících se ekonomiky digitálních platforem. Dále by bylo důležité prozkoumat, zda můžeme přijít s případnými novými nástroji politiky nebo zda jsou potřebné, abychom zasáhli do škodlivého chování on-line platforem s cílem zajistit rovné podmínky v EU.

11. Údaje se pro mnoho společností staly cenným aktivem a tvoří základ jejich podnikatelské činnosti. Kromě toho, jak již bylo uvedeno, získání silného postavení v oblasti přístupu k údajům a jejich zpracování se stalo účinným nástrojem ovládnutí trhu. EU by měla vypracovat komplexní plán pro regulační prostředí týkající se údajů, jakož i spravedlivé a inovativní využívání a opětovné využívání údajů s cílem maximalizovat přínosy, například pokud jde o sdílení údajů, a zajistit přístup malých a středních podniků k údajům. To by mělo zahrnovat jasné vymezení toho, které datové fondy jsou pro koho potřebné a pro jaký účel prospěšný hospodářské soutěži. Inovativní jednotný přístup k datové politice by rovněž mohl urychlit rozvoj a přijímání umělé inteligence v EU.

Opatření narušující trh ze strany třetích zemí, které poskytují vlastním společnostem nespravedlivé výhody, jako je státní podpora a omezování přístupu zahraničních společností na trh

12. Je známo, že některé třetí země, které disponují značnou ekonomickou silou, aktivně zasahují do fungování trhů tím, že svým společnostem poskytují výhody, které narušují hospodářskou soutěž a rovné podmínky. Jedná se například o státní dotace nebo omezení přístupu zahraničních společností na trh.
13. Toto chování vede k situaci, kdy EU musí zaujmout pevnější postoj a aktivně obhajovat zájmy společností z EU. Otevřenost obchodu na základě hospodářské soutěže a silných inovací hraje klíčovou úlohu při podpoře hospodářského růstu a konkurenceschopnosti. Stabilně se prokazuje, že otevřené trhy jsou efektivnější a odolnější vůči krizím než ekonomiky s vysokými překážkami a omezeními. EU proto musí aktivně prosazovat potřebu rovných podmínek na domácí úrovni i v celosvětovém měřítku a nadále trvat na otevřenosti, transparentnosti a mnohostranném obchodním systému založeném na pravidlech. Kromě toho jsou naléhavě zapotřebí společné celosvětové standardy týkající se vývozních úvěrů. EU by měla nadále prosazovat postup v rámci Mezinárodní pracovní skupiny pro vývozní úvěry s cílem dosáhnout vykazování a transparentnosti vývozních úvěrů na úrovni jednotlivých projektů.

14. Je zřejmé, že problémy s přístupem na celosvětový trh by měly být řešeny především prostřednictvím obchodní politiky. Pokud to však není možné kvůli neochotě druhé strany daný problém vyřešit, měli bychom být připraveni zvážit další způsoby posílení rovných podmínek pro zlepšení konkurenceschopnosti EU ve prospěch evropských průmyslových odvětví a podniků. Taková opatření by měla splňovat tyto požadavky: o opatřeních a jejich provedení může EU rozhodnout jednostranně, přičemž tato nesmí nepříznivě ovlivnit otevřenost trhu a fungování evropského trhu nebo evropských průmyslových odvětví a podniků. Je důležité poznamenat, že vzhledem k tomu, že by tato opatření byla přijata EU jednostranně, vztahovala by se pouze na nekalé praktiky, které narušují rovné podmínky na evropském trhu.
15. Nekalé chování některých zemí a absence rovných podmínek přitáhly velkou pozornost a jsou považovány za jednu z hlavních překážek evropské konkurenceschopnosti a růstu. Mnoho členských států již vyjádřilo své obavy ohledně této složité situace. Některé členské státy jsou toho názoru, že rovné podmínky by bylo možné obnovit uvolněním pravidel EU v oblasti hospodářské soutěže s cílem konkurovat na světových trzích. Na druhé straně existují členské státy, které zdůrazňují význam otevřených trhů a silné konkurence na evropských trzích, což v konečném důsledku evropským společnostem a spotřebitelům přináší prospěch. Domnívají se, že společnosti ze třetích zemí jsou na evropských trzích vítány, ale měly by podléhat stejným pravidlům jako evropské společnosti. Příspěvky členských států a odůvodnění těchto příspěvků jsou cenné, neboť poskytují podklady pro další jednání.

16. EU má příležitost v celosvětové konkurenci uspět a zaujmout přední postavení na světových trzích a jako obránce otevřeného obchodu. Musíme však připustit, že některé geopolitické změny mohou mít trvalou povahu a že EU musí být i nadále aktivní a schopná rychle reagovat na nedávné změny a na důsledky těchto změn. To vyžaduje nové dovednosti a investice do vzdělávání, soustavného učení, změn kvalifikace a prohlubování dovedností. EU musí i nadále zůstat jednotná a jednat rozhodně, aby dokázala čelit výzvám a proměnit je v úspěch.

Otázka:

Jaká je nejlepší kombinace politik a opatření v rámci EU, jimiž můžeme pro naše společnosti zajistit rovné podmínky?
